

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การปฏิบัติบทบาทวิชาชีพของพยาบาลห้องผ่าตัด
โรงพยาบาลศูนย์เขตภาคเหนือ

ชื่อผู้เขียน นางวรรณิกา เหนียวแน่น

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ศิริพร สิงหนัตร ประธานกรรมการ

อาจารย์วิวัลย์ วงศ์ลือเกียรติ กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิภาดา คุณาวิคติกุล กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร สุคำวัง กรรมการ

บทคัดย่อ

บทบาทของพยาบาลห้องผ่าตัด แรกเริ่มจำกัดอยู่เพียงการช่วยเหลือแพทย์ การจัดเตรียมเครื่องมือ และการดูแลสิ่งแวดล้อมในห้องผ่าตัด ซึ่งปัจจุบันมีการกำหนดให้พยาบาลห้องผ่าตัดต้องปฏิบัติตามบทบาทวิชาชีพให้เป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อให้เห็นถึงคุณค่าความเป็นวิชาชีพและประสิทธิภาพในการให้การพยาบาล

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติบทบาทวิชาชีพ และปัญหาอุปสรรคข้อเสนอนะในการปฏิบัติบทบาทวิชาชีพของพยาบาลห้องผ่าตัด โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในห้องผ่าตัด โรงพยาบาลศูนย์เขตภาคเหนือ 5 แห่ง คือ โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ โรงพยาบาลพุทธชินราชพิษณุโลก โรงพยาบาลอุดรดิตถ์ โรงพยาบาลลำปาง และโรงพยาบาลเชิงรายนุเคราะห์ จำนวน 137 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทวิชาชีพของพยาบาลห้องผ่าตัด ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองตามแนวคิดของแฟร์ไชล์ (Fairchild, 1996) และแบบสอบถามปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอนะในการปฏิบัติบทบาทวิชาชีพ นำไปหาความตรงโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

และหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติบทบาทวิชาชีพของพยาบาลห้องผ่าตัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, $SD = 0.54$) เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า บทบาทผู้ดูแลในระดับมาก บทบาทผู้พิทักษ์สิทธิประโยชน์ผู้ป่วยในระดับมากที่สุด บทบาทผู้นำในระดับมาก บทบาทผู้ใช้ผลการวิจัยในระดับปานกลาง และบทบาทครูในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30, 4.53, 3.98, 3.41$ และ 4.03 , $SD = 0.52, 0.56, 0.69, 0.85$ และ 0.70 ตามลำดับ)

ผลการศึกษาครั้งนี้ เป็นแนวทางในการพัฒนาพยาบาลห้องผ่าตัด ให้มีการปฏิบัติ บทบาทวิชาชีพ ให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพเหมาะสมต่อไป

Independent Study Title	Practice on Professional Role of Perioperative Nurses in the Northern Hospitals		
Author	Mrs.Wannipa Neunan		
M.N.S.	Nursing Administration		
Examining Committee	Assoc. Prof. Siriporn	Singhanetr	Chairman
	Lect. Rawiwan	Wonglieukirati	Member
	Assoc. Prof. Dr. Wipada	Kunaviktikul	Member
	Assist. Prof. Dr. Khanokporn	Sucamvang	Member

ABSTRACT

Roles of the perioperative nurse in the past as an surgeon's assistance primarily were limited to do only some activities such as prepare the instruments and maintain an environment in the operating room. Now the perioperative nurses were required to perform the professional roles. The value of perioperative nurse's professional and the effectiveness in providing health services are accepted in general.

The purpose of this study was to study the professional roles, problems, barriers and recommendation of profession roles of the perioperative nurses. The 137 register nurses subjects were working in the operating rooms of the five Northern Regional hospitals; Sawanpracharak hospital, Buddhachinnaraj hospital, Uttaradit hospital, Lampang hospital and Chiangraiprachanukraw hospital. Using questionnaire applied from the concept of Fairchild (1996) consisted of three parts, the personal information, the practice on the professional roles, and the problems and barriers regarding practice on profession roles. The validity of the

questionnaire was verified by three experts. The reliability of the questionnaire was examined with the Cronbach's alpha coefficient of 0.92. Data were analyzed by using frequency, percentage, the mean and standard deviation. The result of this study related that the mean score of the professional performance was at a high level ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.54$). Consider the 5 roles, it was found that the care giver role was at a high level, the patient advocate role was at the highest level, the researcher consumer role was at a moderate level and the teacher role was at a high level ($\bar{X} = 4.30, 4.53, 3.98, 3.41, 4.03$ and $SD = 0.52, 0.56, 0.69, 0.85, 0.70$, respectively).

The result of this study could be used as a guideline for perioperative nurses development to perform all aspect of the professional roles and more efficiency.